

דיין רעכט צו ניצן נאציאנאלע מינאָריטעט־שפראַכן

געהערסטו צו איינער פֿון די נאציאנאלע מינאָריטעטן האָסטו אַ רעכט צו ניצן דיין שפראַך ווען דו ביסט אין קאָנטאַקט מיט די מאַכטאַרגאַנען. דאָ וועסטו וויסן וועלכער רעכט דו האָסט בנוגע דיין שפראַך און וועלכע פֿאָדערונגען דו קענסט שטעלן אויף. דייןער קאָמונע און אויף אַנדערע אינסטאַנצן.

דעם 1ן יאַנואַר 2010 איז געקומען אַ ניי געזעץ וועגן נאציאנאלע מינאָריטעטן און מינאָריטעט־שפראַכן. אַלס נאציאנאלע מינאָריטעטן ווערן גערעכענט ייִדן, ראָמען, סאַמען, שוועדישע פינען און טאַרנעדאַלער. די נאציאנאלע מינאָריטעט־שפראַכן זיינען ייִדיש, ראָמיש (ראָמאַני שיב), סאַמיש, פֿיניש און מעענקעלי.

אַלע נאציאנאלע שפראַכן וועלן געשיצט און געשטימט ווערן.

דאָס געזעץ זאָגט אַז די נאציאנאלע מינאָריטעט־שפראַכן וועלן געשיצט און געשטימט ווערן. ווער געהערט צו אַ נאציאנאלער מינאָריטעט וועט האָבן דאָס רעכט צו לערנען, אַנטוויקעלן און ניצן די אייגענע מינאָריטעט־שפראַך. די מאַכטאַרגאַנען וועלן צוהערן די נאציאנאלע מינאָריטעטן און זאָרגן פֿאַר זייערע באַדערפֿענישן. די מאַכטאַרגאַנען זיינען פֿאַרפֿליכטעט צו אינפֿאַרמירן וועגן דינע רעכט, נישט אָפהענגעדיק וועלכע מינאָריטעט־שפראַך דו רעדסט און וווּ דו וווינסט אין שוועדן.

ספעציעל שטאַרקע רעכט האָבן די וואָס רעדן פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש און וווינען אין איינער קאָמונע געהערנדיק צו אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק. נידריקער אויף דער זייט קענסטו זען אויב דינע קאָמונע געהערט צו אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק. אָב דו וווינסט אין אַ קאָמונע געהערענדיק צו אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק האָסטו אַ רעכט צו פֿאַרשטענדיקן זיך מיט די מאַכטאַרגאַנען אויף דיין שפראַך. דו קענסט פֿאָדערן אַן ענטפֿער מונטלעך אָדער שריפֿטלעך אין דער זעלבער שפראַך.

דו קענסט פֿאָדערן אַז די זאָרג פֿאַר אַלטע און קינדער זאָלן לגמרי אָדער טיילווייז זיין אויף פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש.

וווינסטו אין די קאָמונען קירונאַ, יעליוואַרע, אַריעפֿלוג, יאַקמאַק, האַפֿאַראַנדאַ, פֿיאַלאַ אָדער איבערטאַרנעאַ האָסטו אַ רעכט צו באַנוצן די מינאָריטעט־שפראַך אין די קאָנטאַקטן מיטעם געריכט.

וווינסטו אין אַ קאָמונע אויסערן פֿאַרוואַלטונגס־באַצירק וועסטו אויך קענען קאָנטאַקטירן די מאַכטאַרגאַנען און דו האָסט דאָס רעכט צו זאָרג פֿאַר אַלטע אויף פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש, אויב דאָרטן געפינען זיך פֿערסאָנאַל וועלכע רעדן די

שפראך. די מאכטארגאנען דארפן שאפן פערסאנאל וועלכע קענען די שפראך.

אומאפהענגיק ווו דו ווינסט וועסטו אלע מאָל קענען שרייבן אויף פֿיניש, מעענקעלי אָדער סאַמיש צו די אָמבוסמענער פֿונעם פֿאַרלאַמענט, דעם יוסטיציע־קאָנצלער, דער פֿאַרזיכערונגס־קאַסע, דעם שטייעראַמט און דעם אָמבוסמאַן קעגן דיסקרימינירונג.

אַהער קענסטו זיך ווענדן

מיינסטו אז דינע קאָמונע אָדער אַנדערע אינסטאַנצן פֿאַלגן נישט דעם געזעץ קענסטו קאָנטאַקטירן מיט Länsstyrelsen i Stockholms län אָדער Sametinget וועלכע זיינען פֿאַראַנטוואָרטלעך צו פֿאַלגן דעם געזעץ. סאַמעטינגעט איז פֿאַראַנטוואָרטלעך פֿאַר סאַמיש און פֿאַר די איבריקע שפראַכן.

Enheten för minoritetsfrågor vid Länsstyrelsen i Stockholms län

טלפ 08-785 40 00

Sametinget

טלפ 0980-780 30

דאָ קענסטו לייענען מער

דאָ קענסטו וויסן מער וועגן דינע רעכט:
פֿאַקטן וועגן דאָס רעכט פֿון די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן
וועבזייטל פֿאַר די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן
וועגן די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן אויף דעם וועבזייטל Tema modersmål פֿון Skolverket
וועגן די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן אויף דעם וועבזייטל פֿון Språkrådet
דאָס געזעץ וועגן די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן און מינאָריטעטס־שפראַכן
אינעם בראַשור פֿון Skolverket וועגן דעם רעכט פֿון די נאַציאָנאַלע מינאָריטעטן אין דער שולע.

פֿאַרוואַלטונגס־באַצירקן פֿאַר פֿיניש, מעענקעלי און סאַמיש

דאָ קענסטו זען וועלכע קאָמונען געהערן צו די פֿאַרשיידענע פֿאַרוואַלטונגס־באַצירקן. אַנדערע קאָמונען קענען זיך איינרייסטערן צו געהערן אין אַ פֿאַרוואַלטונגס־באַצירקן.

דער פֿאַרוואַלטונגס־באַצירקן פֿאַר פֿיניש

באַרלענגע, באַראָס, בוטשירקאָ, עסקילסטונאַ, פֿינספּאַנג, יעוולע, יעטעבאַרג,

האַפּאַראַנדאַ, האַלסטאַהאַמאַר, האַנינגע, הוּפּאַש, הוּדינגע, האַבו, העלעפּאַש, יעליוואַרע, קאַליקס, קאַרלסקוגאַ, קירונאַ, טשעפינג, לינדעסבערג, לולעאַ, מוטאַלאַ, נאַרטשעפינג, נאַרטעליע, פּיאַלאַ, סאַנדוויקען, סיגטונאַ, שינסקאַטעבערג, שעוודע, סאַלנאַ, סונדביבערג, סוראַהאַמאַר, סעדערטעליע, טיערפּ, טראַלהעטאַן, שטאַקהאַלם, אודעוואַלאַ, אופּלאנדס-בראו, אופּלאנדס-וועסבי, אופּסאַלאַ, אומעאַ, וועסטעראַס, עלווקאַרלעבי, ענטשעפינג, ערעברו, עסטעראַקער, עסטעהאַמאַר, און עווערטאַרנעאַ.

דער פּאַרוואַלטונגס-באַצירק פּאַר סאַמיש

אַריעפּלוג, אַרוויזסיאָר, בערג, דאַראַטעאַ, העריעדאַלען, יאַקמאַק, יעליוואַרע, קירונאַ, קרוקאַם, ליקסעלע, מאלאַ, סאַרסעלע, סטורומאַן, סטרעמסונד, אומעאַ, ווילהעלמינאַ, אַרע, עלוודאַלען און עסטערסונד.

דער פּאַרוואַלטונגס-באַצירק פּאַר מעענקעלי

יעליוואַרע, האַפּאַראַנדאַ, קאַליקס, קירונאַ, פּיאַלאַ, און עווערטאַרנעאַ.